

בראתי יצר הרע ובראתי

תורה תבלין

A Torah Tavlin Publication
34 Mariner Way Monsey, NY 10952

שבת קודש פרשת ויחי - Shabbos Parshas Vayechi
י"ד טבת תשס"ב - December 29, 2001

לכל זמן ועת (Monsey, NY).....

הדלקת נרות - 17: 4 שקיעה/יום השבת - 36: 4
זמן קריאת שמע/מ"א - 04: 9 צאת הכוכבים/מעריב - 26: 5
זמן קריאת שמע/גר"א - 40: 9 לשיטת רבינו תם - 48: 5

מדעת עליון

ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל ואקברה שם בדרך אפרת וכו' (מחז)
יש לשאול, הרי הדברים אלו היה יעקב צריך לומר ליוסף מיד בפעם
הראשונה כשצוה עליו לקבורו במערת המכפלה, שאז המקום להתנצל על
שקבר את רחל אמו באמצע הדרך. ולמה דיבר אליו כדברים האלו עכשיו?
וביאר הגמור' יעקב כולי זצ"ל בס' נעם לועז בשם הפרשת דרכים,
שבאמת יש מחלוקת בחז"ל במעשה הדודאים שלקחה רחל מלאה אחותה,
ועי"ז לן יעקב עם לאה בלילה ההוא. יש מי שאומרים, שדבר זה מצא חן בעיני
הקב"ה, דמוכח מכאן שרחל היתה מבקשת קירבתו של יעקב שהשתדלה
להשיג את הדודאים שהם סגולה לזה, וכשניטלה הבכורה מראובן על אותו עון
קל שעשה, ניתנה ליוסף בזכות הדודאים של רחל אמו, שאלי"כ היתה הבכורה
צריכה להחלק לכל השבטים. אמנם יש אומרים, שזה נחשב לרחל לעון, שהרי
החליפה את בעלה תמורת דודאים, ולפיכך לא נקברה עמו במערת המכפלה.
ולכן, עתה כשביקש יעקב מיוסף לקבורו בחברו, לא התלונן יוסף על שלא
קבר את אמו שם, מפני שהיה סבור שבאמת רחל נענשה עבור הדודאים,
ומשי"ה לא מצא יעקב הכרח להתנצל את עצמו ומשום כבודה של רחל יש
להסתיר הדבר. אבל עכשיו שאמר יעקב "אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו
לי", חשב יוסף שבודאי בזכות הדודאים זכה בבכורה במקום ראובן, כי רחל
הוכיחה בזה חשקה בזיווג הצדיק. ואם כן ראוייה היתה להיקבר עם יעקב
במערת המכפלה, ולכן עתה היה יעקב צריך להתנצל.

תהיין לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו וגו' (מט-כו)
איתא בגמ' (שבת קלט) מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין ע"כ.

וזאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברכ אתם (מט-כח)

Rashi asks a famous question: Why does the *Torah* insist that Yaakov blessed all of his sons, when we find that a good number of them did not receive blessings at all, but rather harsh criticism?

R' Michal Barenbaum Shlit"a attempts to answer by redefining the term "Blessing." The very act of identifying another person's strengths and weaknesses, and sharing this information with him, is the greatest blessing one can give. This idea can be illustrated through the following analogy: A person's business begins to falter. His friends and acquaintances commiserate with him, wish him well and bless him with success. One friend, however, does more - he takes a personal interest and asks detailed questions about how the business is run. Then, one day, he begins listing all the reasons why the business is in ruins, delineating each mistake and highlighting each bad investment. His words are like arrows that puncture his friend's pride. But what a blessing! Thanks to this friend, the man will get a realistic picture of his situation and rectify his mistakes.

Likewise, Yaakov informed his sons of their strengths and weaknesses, for he knew that now they would be able to rectify their character and perfect their service of *Hashem*. This was truly a wonderful "blessing."

הוא היה אומר.....

R' Menachem Mendel of Kotzk ZT"L would say:

"A bow and arrow are likened to prayer. Just as the more one tautens the bow the further the arrow will fly, so too, the more one concentrates on his prayers the further and higher it will soar."

It is written in the **Zohar Hakodosh**:

"Leah cried so that she would marry Yaakov and not Esav, and as a result, merited being buried together with Yaakov. Rochel cried so that she should have children, and as a result was buried in a place where her children will be forced to come to her and cry over her!"

A **Noted Author** would say:

"Experience is that marvellous thing that enables you to recognize a mistake when you make it again!"

MAZEL TOY TO MR AND MRS ELI FRUCHTHANDLER ON THE BIRTH OF THEIR DAUGHTER, CHANI/שחני. MAY THEY SEE MUCH NACHAS

We welcome all questions, inquiries and הערות. Please E-mail: TorahTavlin@aol.com

"Aha," said the farmer, "There's your answer. Each one of these horses was the very best pick of its respective dealer. Each one thinks that it is the most special from all the others. However, none of these animals ever learned to work in unison, to be part of a team with other horses. When you whip one, the other three rejoice. That's why they cannot pull your wagon out. But my two horses, have long worked together as a team. They know each other and understand that when one is down, the other must make a greater effort to help him. They know how to succeed!"

R' Chaim gently explained to his visitor, "Before *Yaakov Avinu* passed away, he called together his sons and told them that they must stay united, unified as one and they would surely remain unconquerable." R' Chaim paused for a moment. "This is what unity is all about. The nations of the world each pull their own way, but the Jewish people, who live together in harmony and unity, we are invincible and we will overcome them."

TORAH GEMS

וירא יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וכו' (מח-יז)

Why did Yaakov switch his hands, putting his right hand on Ephraim who stood to his left, and his left hand on Menasheh who stood to his right? Why couldn't he just switch his two grandsons, having Ephraim stand on Yaakov's right side and Menasheh stand on his left?

Answers **R' Moshe Sternbuch Shlit"a**, the nature of a human being is that he will always look to negate another's good qualities and resist giving him praise, while with regard to his downside, a person tends to revel in the downfall of another and cannot find enough words to describe his inadequacies. Metaphorically, the right side of an individual is considered his honorable side, his praiseworthy qualities and good character traits. The left side, on the other hand, is known as the weakside of a person. When one stands facing another, his own right side will always face his friend's left side, in a manner which subconsciously highlights one's own positive character over another's negative traits. And vice versa. One's left side, his weakside, will face his friend's right side, the strong, positive side, thereby bringing down and negating his opposite's good qualities.

However, Yaakov Avinu was unlike the average person. He specifically placed his right hand on Ephraim who stood to his left to show that even the left side, the weak and inferior qualities of man, should not be negated and one must attempt to see the good and praise his friend at all times.

ולכאורה יש לדייק, מה שאמרו חז"ל "מיום שפירש יוסף מאחיו", ולא אמרו "מיום שנמכר יוסף"? ועוד, למה אמרו "מאחיו", ולא אמרו "מאביו"?
אלא תירץ הגמור **שלוש שבדרון זצ"ל**, בס' **לב שלום**, שנראה שיוסף עלה בדרגה כ"כ גבוה שלא הרגיש שום טינה או שנאה בלבו אל אחיו, וכאילו בא רוח ועקרתו מאחיו, וכאילו פירש ונפרד מאחיו בעת שהשתעשע באהבתם, ועל כאב הפרישות מאחיו נזר מיין. ולכך ברכו אביו "ולקדקד נזיר אחיו."
ועפ"י יתבאר מה שאחז"ל, כיון שחזרו כל האחים מלקבור אביהם ועבר יוסף על הבור שהשליכוהו אחיו, אמר יוסף, "ברוך שעשה לי נס במקום הזה."
פחדו ואמרו השבטים, "עדיין יש שנאה טמונה בלבו." וצריך להבין, למה באמת בירך יוסף את הברכה "שעשה לי נס" בעת שאחיו ראו, ולמה לא חשש מפחדם זה? ולדברינו הוא פשוט, כי מעולם לא הרגיש יוסף שנמכר ע"י אחיו, אלא שפירש מאחיו, ומחמת אהבתו אליהם כאב לו הפרישה. וכן מה שאמר להם בעת שמגלה עצמו לאחיו, "לא אתם שלחתם אותי הנה כי האלקים", שזה היה כעין שילוח ופרישה ומאת ה' היתה זאת.

מעשה אבות....סימן לבנים

הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל יעקב אביהם וגו' (מט-ב)

A man once came to the great *yeshiva* of Volozhin to speak with the *Rosh Yeshiva*, **R' Chaim Volozhiner ZT"L**. He complained about the all the troubles that the Jewish people had to go through and wondered out loud how the people would be able to withstand all the pressures and hostility of the gentiles.

R' Chaim looked at the man and replied, "Let me tell you a story. A wealthy man was once traveling in his elegant and luxurious coach pulled by four beautiful horses, magnificent specimens, however not long into his trip, the coach strayed off the road and soon sank into a muddy swamp. The driver whipped the horses and tugged at their reins but no matter what he did, he could not get the animals to extricate the wagon.

Just then, by chance, a simple farmer drove by with a team of older-looking but sturdy horses and offered to hitch up his horses to the wealthy man's coach. Said the farmer, "It shouldn't be a problem for my team to pull out your wagon."

The wealthy man appreciated the kindly gesture but was wholly skeptical about the farmer's confidence. "What makes you think your two horses can accomplish what my four horses cannot?" he asked.

The farmer smiled. "Tell me, where did you get these fine horses from?" "Well, I bought them from the best dealers," the wealthy man answered proudly, "Each one was the choice of the lot."